

Nr 519

Av herr Magnusson i Tumhult, om vissa ändringar i förordningen om allmän varuskatt.

Sedan förordningen om allmän varuskatt trätt i kraft har det visat sig, att vid den praktiska tillämpningen stora svårigheter uppkommit. Sålunda är begreppet konsument definierat på sådant sätt, att förvärvskällans inkomstskattemässiga karaktär blir avgörande för frågan om varuskattens uttagande (eller erläggande), vilket medfört komplikationer. Likaledes har det s. k. materialbegreppet erhållit en avgränsning, som måste anses vara olycklig. Genom att redovisningen av varuskatten för rörelse anknyter till den inkomstskattemässiga redovisningen föreligger såväl registrerings- som redovisningsskyldighet för de enskilda delägarna i handelsbolag och kommanditbolag, vilket medfört i hög grad praktiska olägenheter. Övergångsbestämmelserna har utformats på ett sådant sätt att åtminstone den hitillsvarande tolkningen i praxis i många fall medfört ett avsteg från gängse handelskutym.

Den allmänna principen i varuskatteförordningen är att varuskatt skall utgå på konsumtionen i landet, men däremot icke på produktionen. I förvärvskällan rörelse innebär detta att varuskatt icke skall uttagas på leveranser till producenter och återförsäljare. I förvärvskällan jordbruksfastighet däremot utgör utövarna konsument i varuskatteförordningens mening, vilket medför att alla leveranser till jordbruket med undantag av de i 10 § varuskatteförordningen uppräknade varuslagen skall beläggas med varuskatt. Samma slag av verksamhet kan emellertid ofta antingen vara binäring till jordbruk eller självständig rörelse. I det förra fallet skall alltså varuskatt erläggas på alla icke undantagna varor, men däremot icke i det senare fallet. Så är t. ex. förhållandet vid fruktodling och andra specialodlingar, trädgårdsrörelse, hönsfarm, pälsdjursuppfödning. Exempel på vara, som får olika behandling, är emballage, som användes i utövarns produktion. En sådan olikhet beroende på förvärvskällans karaktär är otillfredsställande och strider mot varuskatteförordningens huvudprincip. En ändring härutinnan är därför påkallad.

Material, som användes i produktionen men icke ingår i den producerade varan, är i flertalet fall belagd med varuskatt. Motsvarande förhållande gäller för verktyg, slitgods o. d., som hastigt förbrukas i produktionen. Vid

inkomsttaxeringen får dylika tillgångar direkt avföras som kostnad vid inköpet och räknas alltså icke som anläggningstillgång. Ett uttagande av varuskatt hos producenten kan i sådana fall icke vara rimligt. Varuskatteförordningen bör därför ändras dels så att ovannämnda material icke blir föremål för beskattning hos producenten, dels så att lämplig avgränsning mot anläggningstillgång göres beträffande verktyg, slitgoods o. d.

Redovisningen av varuskatt för handelsbolag och kommanditbolag har lagts på den enskilde delägaren i bolaget. I de fall bolaget driver rörelse blir detta förfarande ytterst betungande och opraktiskt, enär varje delägare skall avgiva sex sådana redovisningar per år. Någon praktisk möjlighet att varje gång kontrollera de uppgifter som lämnas i den på heder och samvete avgivna deklARATIONEN föreligger ej heller för delägarna — i synnerhet då antalet delägare är stort. Fall med mer än tio delägare är ej ovanliga. För att underlätta och förenkla varuskatteredovisningen bör förordningen ändras så att redovisningsskyldigheten kommer att åvila handelsbolaget och kommanditbolaget som sådant.

Övergångsbestämmelsen till varuskatteförordningen att skriftligt avtal ingånget före 16 oktober 1959, däri vederlaget blivit till beloppet fastställt, förutsattes enligt av riksskattenämnden lämnade anvisningar innebära, att skriftlig viljeförklaring skall ha lämnats av båda parter och att vederlaget skall ha bestämts antingen som ett fixt pris eller till kvantitet och à-pris. Följden blir sålunda, att inom affärslivet vanligen förekommande slutliga avtal, som haft form av skriftlig bekräftelse på muntlig order eller skriftlig bekräftelse på muntligt anbud liksom också skriftliga avtal där à-pris, men ej kvantitet, under viss period bundits, ställes utanför den skattefrihet, som övergångsbestämmelserna annars innebär. Denna tolkning har medfört stor osäkerhet inom affärslivet och kommer i många fall att kunna leda till dels civilprocesser om hävande av avtal, dels varuskatteprocesser, som kommer att belasta den redan hårt trängda taxeringsorganisationen. Den gjorda tolkningen är jämväl onödigt restriktiv med hänsyn till att det här gäller övergångsbestämmelser. I detta läge synes ett klagörande uttalande av riksdagen i uppmjukande syfte vara i hög grad angeläget.

Under åberopande av vad ovan anförts anhålles,

1) att riksdagen måtte besluta sådana ändringar i förordningen om allmän varuskatt

att brukare av jordbruksfastighet som producenter jämfäställes med utövare av rörelse i fråga om sådana varor, som icke redan är undantagna i varuskatteförordningen,

att material, som användes i produktionen, men icke ingår i den producerade varan, undantages från skatteplikt,

att verktyg, slitgoods o. d., som hastigt förbrukas i produktionsprocessen, genom lämplig avgränsning mot anläggningsstillgång undantages från skatteplikt samt

att redovisningsskyldigheten för varuskatt för handelsbolag och kommanditbolag åvilar bolaget som sådant,

2) att vederbörande utskott måtte utarbeta förslag till här för erforderliga författningsändringar ävensom

3) att riksdagen måtte uttala att övergångsbestämmelserna till varuskatteförordningen, såvitt avser skriftligt avtal, måtte givas den innebörden att en praktisk anpassning sker till gängse handelskutym.

Stockholm den 27 januari 1960

Erik Magnusson

i Tumbult
